

درد و داروهاک ضد درد

تالیف:

دکتر علی قربانی رنجبری

راضیه رضائی

فرزانه آغون

درنا اوجی نژاد

حنیف محمد کرمی

زیر نظر:

دکتر طوبی پیرو

(بیمارستان شهید بهشتی شیراز)

عنوان و نام پدیدآور	:	درد و داروهای ضد درد/تالیف علی قربانی رنجبری... [و دیگران].
مشخصات نشر	:	شیراز: نامه‌ی پارسی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۶ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۵۷۶-۲۹-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	تالیف علی قربانی رنجبری، راضیه رضائی، فرزانه آغون، درنا اوجی نژاد.
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	درد
موضوع	:	اعصاب --- کالبدشناسی
موضوع	:	درد -- درمان
موضوع	:	مسکن‌ها
شناسه افزوده	:	قربانی رنجبری، علی، ۱۳۶۶ -
رده‌بندی کنگره	:	RB۱۲۷/ د۴ ۱۳۹۳
رده‌بندی دیویی	:	۶۱۶/۰۴۷۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۲۷۴۹۳۷۰

نشریات پرسی پارس

۱ ۳ ۹ ۴

شیراز، میدان شهرداری، خ نمازی، جنب بانک تجارت شعبه پیروزی، طبقه اول

تلفکس: ۰۹۱۷۶۸۷۰۷۱۱-۰۷۱۲۳۳۱۲۸۰

Nameyc.parsi@gmail.com

درد و داروهای ضد درد

دکتر علی قربانی رنجبری، فرزانه آغون، راضیه رضائی، درنا اوجی نژاد حنیف محمد کرمی

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۴ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۷۶-۲۹-۸

چاپ و صحافی: پیشگام

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

آماده‌سازی پیش از چاپ: مؤسسه‌ی کتاب آرایان پارس

شیراز، میدان شهرداری، خ نمازی، جنب بانک تجارت شعبه پیروزی، طبقه اول

تلفکس: ۰۹۱۷۶۸۷۰۷۱۱-۰۷۱۲۳۳۱۲۸۰

حق چاپ محفوظ است.

Printed in the Islamic Republic of Iran-Shiraz

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار:	۹
بخش اول تاریخچه پیدایش درد	۱۱
تاریخچه درد:	۱۱
تاریخچه اولیه درد:	۱۳
تمدن‌های باستان:	۱۴
طب گیاهی و سایر درمان‌های دوران باستان:	۱۵
بخش دوم آناتومی اعصاب	۱۹
آناتومی درد:	۱۹
مقدمه	۱۹
پرده‌های مغز و نخاع	۲۰
نخاع	۲۰
مقطع نخاع	۲۰
اعمال حرکتی نخاع	۲۱
مغز	۲۱
نیمکره‌های مغز	۲۲
مخچه	۲۳
بصل النخاع	۲۳
عقده عصبی	۲۳
دستگاه عصبی محیطی	۲۳
اعصاب پیکری و خودمختار	۲۴
بافت شناسی مغز:	۲۵
پریکاریون	۲۶
جایگاه پریکاریون	۲۷

۲۷	گانگلیون ها
۲۷	تارهای عصبی (اکسون ها)
۲۷	گره های رانویه
۲۸	نقش سلول های شووان
۲۸	اندازه قطر اکسون ها
۲۹	خواص نورون
۲۹	تقسیم بندی نورون ها
۲۹	بافت همراه نورون
۳۱	۱۲ جفت اعصاب سری:
۳۱	نام هسته های اعصاب مغزی
۳۲	جفت عصب ۲ مغزی عصب بینایی (optic never)
۳۲	عصب ۳ مغزی:
۳۲	عصب زوج ۴ مغزی (trochlear never) :
۳۲	عصب زوج ۵:
۳۳	عصب زوج ۶ مغزی (abducens never)
۳۳	عصب زوج ۷ مغزی (facial never) :
۳۳	عصب زوج ۸ مغزی:
۳۴	عصب زوج ۹ مغزی (gloss opharyngeal. N) که هم شاخه ی حسی و هم شاخه ی حرکتی دارد:
۳۴	عصب زوج ۱۰ مغزی:
۳۵	عصب زوج ۱۱ مغزی:
۳۷	انواع گیرنده ها و محرک های درد:
۳۸	مسیر فیبرهای درد از طناب نخاعی به سیستم عصبی مرکزی (CNS):
۳۸	مسیر فیبرهای A- دلتا در CNS:
۳۸	مسیر فیبرهای C در CNS:
۳۹	مناطق از CNS که در درک درد نقش دارند:
۴۳	بخش سوم فیزیولوژی و میکانیسم ایجاد درد
۴۳	مقدمه
۴۳	انواع درد

- ۴۳ ۱. درد تند
- ۴۳ ۲. درد کند
- ۴۴ گیرنده‌های درد:
- ۴۴ انواع محرک‌های گیرنده‌های درد:
- ۴۵ درد و تخریب بافت
- ۴۵ اهمیت محرک درد در تخریب بافتی:
- ۴۶ ایسکمی و درد:
- ۴۶ اسپاسم عضلانی و درد:
- ۴۶ مسیرهای انتقال درد به دستگاه عصبی مرکزی:
- ۴۷ - مسیر محیطی درد تند و تیز:
- ۴۷ - مسیر محیطی درد کند و مزمن
- ۴۷ مسیرهای انتقال درد در نخاع و ساقه مغز:
- ۵۰ جراحی و قطع درد
- ۵۰ سیستم ضد درد
- ۵۲ مخدرهای مغزی
- ۵۲ مهار انتقال درد از طریق لامسه
- ۵۲ تحریک الکتریکی و درمان درد
- ۵۳ درد ارجاعی
- ۵۳ مکانیسم درد ارجاعی
- ۵۴ احشای غیرحساس
- ۵۵ «درد جداری» ارجاعی از بیماری احشایی
- ۵۵ محل یابی درد ارجاعی که به وسیله مسیرهای احشایی منتقل می‌شود
- ۵۵ مسیر جداری انتقال درد شکم و قفسه سینه
- ۵۶ هریس زوستر (زونا)
- ۵۷ تیک دردناک
- ۵۷ سندرم براون - سکوارد
- ۵۸ سردرد
- ۵۸ سردردهای دارای منشأ داخل جمجمه‌ای

۵۹	 ناحیه‌هایی از سر که درد داخل جمجمه‌ای به آن‌ها ارجاع می‌شود:
۵۹	 انواع سردردهای داخل جمجمه‌ای
۶۰	 انواع سردردهای خارج جمجمه‌ای
۶۳	 بخش چهارم اصول کنترل درد
۶۳	 اصول کنترل درد
۶۴	 موانع کنترل مؤثر درد در مبتلایان به درد مزمن
۶۵	 تسکین درد با روش‌های غیر دارویی
۶۷	 بخش پنجم داروها
۶۷	 کنترل درد با دارو
۶۸	 داروهای ضد التهاب غیر استروئیدی NSAID
۶۸	 Ibuprofen
۶۹	 نارکوتیک‌ها
۷۰	 فارماکولوژی پایه ضد دردهای اپیوئیدی
۷۰	 طبقه‌بندی و شیمی
۷۱	 پیتیدهای اپیوئیدی درون زاد
۷۲	 فارماکوکینتیک
۷۵	 شایع ترین ضد دردهای اپیوئیدی:
۷۶	 فارماکودینامیک
۸۳	 کانال‌های یونی و اهداف جدید ضد درد:
۹۲	 فارماکولوژی بالینی ضد دردهای اپیوئیدی
۹۳	 کاربردهای بالینی داروهای ضد درد اپیوئیدی
۹۷	 سمیت و عوارض ناخواسته
۱۰۲	 تداخلات دارویی
۱۰۳	 آگونیست‌های قدرتمند:
۱۰۶	 آگونیست‌های متوسط تا ضعیف:
۱۰۸	 اپیوئیدها با اثرات مخلوط بر گیرنده:
۱۱۲	 آنتاگونیست‌های اپیوئیدی
۱۱۵	 ملاحظات مربوط به سن و سال
۱۱۵	 CODEINE
۱۱۵	 OXYCODONE

۱۱۶.....	MORPHINE
۱۱۶.....	مسکن‌های استنشاقی
۱۱۷.....	داروهای بی‌حس‌کننده‌ی موضعی
۱۱۸.....	LACERAIN
۱۱۸.....	قطره‌ی چشمی 0.5% AMETHOCAINE
۱۱۸.....	داروهای بی‌حس‌کننده‌ی موضعی قابل تزریق
۱۱۹.....	قسمت ۳- داروشناسی سایر داروها
۱۱۹.....	ضد تهوع
۱۲۳.....	بخش ششم برقراری ارتباط با بیماران
۱۲۳.....	برقراری ارتباط با بیمار:
۱۲۸.....	نتیجه‌گیری
۱۲۸.....	اصول کلی ارتباط با بیمار:
۱۳۲.....	ویژگی‌های یک IPC موثر چیست؟
۱۳۳.....	گفتن و شنیدن (two-way Dialogue)
۱۳۳.....	همکاری میان پرسنل و بیمار
۱۳۴.....	حال و هوای محیط درمانی
۱۳۴.....	ساخت پلی بر فراز فاصله‌های اجتماعی
۱۳۵.....	شبکه‌های اجتماعی
۱۳۵.....	استفاده صحیح از ارتباط کلامی
۱۳۷.....	دادن فرصتی به بیماران برای بازگویی رنج‌هایشان
۱۳۸.....	دستورالعمل‌ها و قوانین برای داشتن IPC موثر
۱۳۹.....	۱- مرحله همگرایی (caring)
۱۴۱.....	۲- مرحله تشخیص (Diagnosis) و حل مشکل
۱۴۳.....	۳- مرحله مشورت دادن و آموزش (counseling)
۱۴۷.....	منابع

پیشگفتار:

تنها دقیقه‌ای به اطرافیان خود توجه نمایید. ...

آیا کسی را می‌شناسید بیان کند تا به حال دقایقی از درد را تجزیه نکرده باشد؟!

آیا فردی را می‌شناسید که هیچ‌گاه از اثرات داروهای مسکن گیاهی و یا صنایع بهره‌ای نبوده باشد؟!

جواب سوالات کاملاً واضح می‌باشد: خیر.

با کمی دقت در محیط پیرامون حتی می‌توان پی برد که همراه با تغییر سبک زندگی از سنتی به مدرن و کاهش فعالیت‌های بدنی شاهد افزایش آمار برخی از انواع درد نیز بوده‌ایم.

با توجه به این مطالب و تأثیراتی که درد بر زندگی روانه و کار و حتی روان افراد القا می‌کند، الزام مطالعه بر پایه درد آشکار می‌گردد. بر همین اساس بر آن شدیم تا با معرفی درد در قالب این کتاب و با بیانی گویا اندکی از سهم خود را در زمینه پیشبرد اهداف علوم پزشکی که همانا سلامت جسمی و روانی تمام اقشار جامعه است، ادا نماییم.

کتاب حاضر شامل بخش‌های: تاریخچه درد، آناتومی، فیزیولوژی، اصول درمانی، داروها و نیز نکاتی پیرامون برقراری ارتباط با بیمار درددار می‌باشد.

امید است با مطالعه تمام مباحث کتاب بیش از پیش بر اهمیت این موضوع و روش‌های مقابله با آن واقف گردید. تمام اهتمام ما در تألیف این کتاب بیان آسان و قابل فهم مباحث است تا درک آن برای تمامی علاقمندان آسان گردد.

در انتها از تمامی کسانی که ما را در انجام این وظیفه یاری نمودند کمال تشکر را داریم.